

[Lysholt Hansen.]

nale konjunkturudvikling. I vor hjemlige presse har man dels hæftet sig ved vismændenes, dels ved det økonomiske sekretariats og dels ved EF-kommissionens nyligt udsendte lidt pessimistiske vurdering.

Der synes imidlertid ikke at være tvivl om, at et internationalt konjunkturopsving er på vej. Det er blot ikke kommet så hurtigt, som man havde ventet, og det går også langsommere end før for de amerikanske konjunkturer at komme over Atlanten. Økonomisk kører Europa i stigende grad sit eget løb. Men på slutningen af året venter de fleste et mærkbart opsving, som vil blive yderligere forstærket, hvis EF udvides som planlagt.

Dette opsving vil være af stor betydning for os her i landet. Det vil på den ene side gøre det lettere at sælge danske varer i udlandet, men på den anden side vil det også skabe indkomster her i landet og investeringsønsker, som vil slå ud på importsiden, medmindre vi gør noget for at holde den indenlandske efterspørgsel i ave, f. eks. strammer finanspolitikken. Dette vil blive så meget mere nødvendigt, som den økonomiske politik til efteråret formentlig vil have bragt både byggeriet og beskæftigelsen derhen, hvor de skal være, og hvor en fortsættelse af udviklingen vil være skæbnesvangere for prisniveauet og for valutastillingen.

Dette fører mig frem til, at lige så nødvendigt, som det i sidste halvdel af finansåret 1971-72 har været og i første halvdel af finansåret 1972-73 vil være at føre en lempelig finanspolitik, lige så nødvendigt vil det i anden halvdel af finansåret 1972-73 være at foretage en mærkbar stramning. Dette var også baggrunden for, at regeringen holdt budgetoverslagene for 1973-74 frem til 1975-76 tilbage. De udkast, som forelå, da regeringen trådte til, viste så store tal, at de måtte gennemgås endnu en gang, før man overhovedet fandt det forsvarligt at forelægge dem for tinget. Dernæst var det hensigten at lade folketinget gennemgå overslagene med henblik på yderligere reduktioner.

Lad mig i den forbindelse starte med at sige lidt om budgetoverslagene, således som de fremtræder i den blå bog, vi nu har fået omdelt fra økonomi- og budgetministeriet. Jeg synes, det er en nyttig bog. Der er

mange væsentlige redegørelser i den, men det afgørende er dog samlet på siderne 9 og 10 og specielt i tabel 2, der samler alle problemerne for vor økonomi i en nøddeskal.

Hvis man ser bort fra pris- og lønstigninger, skulle statens udgifter vokse med mellem 3 og 3,3 pct. pr. år. Det vil sige noget mindre end den årlige stigning i nationalindkomsten. Hvordan kan det så være, at budgetterne skal barberes, når det er sådan? Med uændret beskatning skulle statens indkomster jo vokse i takt med nationalindkomststigningen, ja, endda lidt mere. Det skyldes, siger man i publikationen, at en meget stor del, formentlig 2/3 af statens udgifter, er lønudgifter eller udgifter, som reguleres i takt med lønudviklingen, f. eks. sociale ydelser:

Inden for det private erhvervsliv ventes reallønnen at stige med ca. 4 pct. om året, hvilket er det samme som den forventede årlige stigning i produktiviteten. Da de sociale ydelser må stige tilsvarende, og da det offentlige i det store og hele må følge lønudviklingen på det private arbejdsmarked, vil de nævnte 2/3 af statens udgifter stige 4 pct. som følge af reallønudviklingen. 2/3 af 4 pct. er ca. 2 1/2 pct., og disse 2 1/2 pct. lagt til de 3 eller 3,3 pct., statens øvrige udgifter stiger med, fører til en samlet vækst, der kan opgøres til mellem 5 1/2 og 5 3/4 pct. pr. år, altså betydelig mere end den stigning på 4 pct. i produktiviteten, som vil ske i det private erhvervsliv. Det er vigtigt, synes jeg, at slå fast, at denne vækst er beregnet under forudsætning af, at der ikke registreres nogen stigning i den offentlige sektors produktivitet.

Vi er nu nået frem til, at væksten i statens udgifter må bremses, fordi den er nået op over, hvad væksten i produktionen kan bære, når vi også skal forbedre betalingsbalancen over for udlandet. Vi er endvidere nået frem til, at vognen vil tippe over, fordi det offentlige skal følge med i den almindelige reallønudvikling, uden at der kan registreres nogen forøgelse af produktiviteten inden for den offentlige sektor.

Vi er dermed henne ved de mulige løsninger af vort finanspolitiske problem. Lad os da først se på, hvad der kan opnås ved at bremse væksten i de statsudgifter, som følger reallønudviklingen i den private sektor. Disse muligheder er overordentlig begrænse-